

ROSA MARIA REBOLLAL

>> *Graciela del Valle
va venir per fugir del
«corralito» argentí.*

Cinc històries de nouvinguts a Girona

Lluny de casa

Abans de desenvolupar-se l'agricultura i la ramaderia, la humanitat va ser nòmada, i va ser així durant tota la prehistòria. L'home es desplaçava per cercar l'aliment. Actualment hi ha grups organitzats administrativament que continuen vivint d'aquesta manera. Però n'hi ha d'altres que es desplacen per cercar un lloc on establir-se, on trobar millors condicions de vida. Aquests són els immigrants, i sembla que, encara que Espanya s'ensorri per moments, Girona continua essent una terra atractiva per als nouvinguts.

LEONOR PÉREZ DURAND > TEXT

—**M**ama, sobre què estàs escrivint ara?

—Sobre la immigració, cuca.

—Ah, ja sé què és la immigració: és quan les aus marxen a un altre país en busca del sol.

És així com la meva filla de set anys em va explicar el que per a ella significava aquest fenomen. Segons la Viquipèdia, la immigració és l'entrada a un país o regió per part de persones que van néixer o procedeixen d'uns altres països o regions: comporta un canvi de residència, ja sigui de manera temporal o definitiva. La migració és una de les quatre forces que operen en l'evolució, a més de la selecció natural, la deriva genètica i la mutació. No obstant això, per als que hem deixat el territori en què hem nascut, el lloc de pertinença, la pàtria, la casa familiar, el barri... el fet de migrar —sigui per la raó que sigui— és molt més que tot això.

Raons

«Vaig deixar el meu país per treballar. Vaig venir a Catalunya per buscar-me la vida. Em vaig enamorar i ho vaig deixar tot per amor. Vaig venir a estudiar i em vaig acabar quedant». Aquests són alguns dels arguments amb els quals molts estrangers expliquem la nostra presència en aquestes terres mediterrànies. Alguns de nosaltres ni tan sols no sabíem que aquest era un lloc amb llengua pròpia o que una de les seves exquisideses —per estrany que ens pogués haver semblat— era el pa amb tomàquet, o que aquí l'escudella no era simplement un recipient sinó el nom de la contundent i tradicional sopa de Nadal.

Graciela del Valle, amb feina a Arbúcies

«El meu home i jo vam venir a treballar. Ens acompanyaven els nostres dos fills: l'Alan, que tenia tres anys, i la Lara, que n'acabava

L'actual crisi ha perjudicat molt més el col·lectiu d'immigrants. El 30 % són a l'atur, mentre que només el 18 % dels autòctons pateixen la mateixa situació

de fer cinc. Vam arribar a Arbúcies, i sabíem que Catalunya no era Espanya. Sabíem que aquí es parlava un altre idioma i que el ball típic era la sardana. Sabíem també que la gent del poble era una mica més tancada que els barcelonins, i el més important que sabíem era que Arbúcies era un poble amb feina per a tothom, perquè encara que sigui un municipi petit concentra moltes fàbriques. Així que, quan ens vam proposar de venir, vam decidir deixar l'Argentina, el nostre país, per buscar-nos la vida aquí».

Qui així parla és Graciela del Valle González. Des del 1999 viu a Arbúcies. Ella i el seu marit van venir cridats per la seva sogra, que, casada amb l'amo d'una empresa metal·lúrgica, els va prometre feina. Al final del segle xx, l'Argentina afrontava una forta recessió econòmica, obra dels dos períodes de govern de Saúl Menem. Sense gairebé cap perspectiva de futur al seu país, la parella va acceptar l'oferiment. La Graciela i el seu espòs van deixar-ho tot i van emprendre el viatge cap a la seva «ftaca». Ella va arribar aquí sense contracte de feina, i el seu home va ser llogat per l'empresa del seu sogre.

Segons el Cens de Població i Habitatge de l'Institut Nacional d'Estadística (INE), entre els anys 2001 i 2011 la població immigrant es va incrementar a Espanya un 234,1 %. El 2001, l'Estat espanyol acollia 1.572.013 estrangers. Una dècada després, l'any 2011, havien passat a ser 5.252.473. En el mateix període la xifra de nacionals va créixer tan sols un 5,8 %. Així, tenim que, d'una població total de 45 milions, els immigrants en representen el 12,17 %; i la franja d'edat més comuna se situa en els 30 i 39 anys en el cas dels homes, i entre els 20 i els 29 anys en el cas de les dones. Aquestes xifres demostren que el primer motiu per deixar enrere el país d'origen seria trobar feina.

«Vaig començar treballant a hores a la fàbrica del sogre —diu la Graciela—. Jo no tenia contracte, no tenia seguretat social ni res, però això en aquell moment era el menys important. Tots dos treballàvem, i econòmicament estàvem bé. Era vital que així fos, perquè teníem una família per alimentar». Al cap de dos anys de sacrificis i esforços, la parella es va separar. El vincle no va suportar la pressió ni la novetat del que van trobar en seu nou destí. «Ara el

meu exmarit viu a Palafrugell. Es va tornar a casar i té dos fills més. Jo continuo a Arbúcies amb els meus fills i la meva nova parella», explica la Graciela.

Des de 1985, any en què Espanya va ingressar a la Unió Europea, aquest país va experimentar un gran creixement econòmic, i es convertí en la desena destinació mundial elegida pels immigrants. La majoria provenien del continent africà i de l'Amèrica Llatina. Els primers recalaven aquí per proximitat territorial, i els segons per coincidències culturals. Espanya és l'únic país europeu en què es parla el castellà, i això és un reclam per als sud-americans. Al llarg del segle xx, el seu continent patia molta pobresa, per la qual cosa la gent n'emigrava per millorar la seva qualitat de vida.

Segons l'estudi *Immigració i Estat del Benestar a Espanya*, elaborat per l'Obra Social de la Caixa i publicat l'any 2011, «la majoria dels estrangers residents a Espanya són marroquins, equatorians i romanesos, i tenen entre 20 i 40 anys. Arriben al país en edat de treballar». Aquesta informació «desmenteix que els immigrants només

>> Graciela del Valle.
Ara, sense perdre el somriure, es troba a l'atur, atrapada en una terra que ja no li proporciona cap font d'ingressos, però de la qual els seus fills no volen marxar.

«Vaig començar treballant a hores a la fàbrica del sogre —diu la Graciela—. Jo no tenia contracte, no tenia seguretat social ni res»

>> *Graciela del Valle.*

ROSA MARIA REBOLLAL

vinguin per aprofitar-se de les ajudes socials». Freqüentment sentim a dir que els immigrants treuen la feina als nacionals. Aquest tòpic també és desmentit en l'estudi: «La mà d'obra immigrant afavoreix la transició dels treballadors autòctons a feines amb millors condicions».

«Normalment, la població immigrada que treballa i està inscrita a la Seguretat Social té contractes temporals que li donen dret a períodes curts de subsidi d'atur». Segons l'estudi esmentat, com que la població immigrada treballa —en la majoria de casos— a l'economia informal, només té accés a les prestacions assistencials que ofereixen els ajuntaments i les organitzacions socials. L'informe també conclou que «l'actual crisi ha perjudicat molt més el col·lectiu d'immigrants: el 30 % són a l'atur, mentre que només el 18 % dels autòctons pateixen idèntica situació».

Quan la Graciela va tenir els papers en regla, va començar a treballar a Noge, empresa que es dedicava a la fabricació d'autocars i que el gener d'aquest any va anunciar el seu tancament: 90 persones es van quedar sense feina. «Vaig treballar onze anys en el taller de la fàbrica, fins que el 2011 el van tancar perquè l'empresa no anava bé. Jo guanyava 1.200 euros, i amb les hores extres podia arribar als 1.500. Als meus fills, encara que el pare no complia l'obligació de pagar la pensió, no els faltava de res. Però ara no tinc feina. Ja vaig esgotar l'atur i no veig perspectives que la cosa s'arregli».

La Graciela diu que al seu país ja treballava, però mai com aquí. «Des que em vaig separar vaig haver de treballar de valent. Moltes vegades feia jornades de dotze hores per poder tenir un sobresou, i a més els caps de setmana treballava en un bar». Fa dos anys que la Graciela és a l'atur. Els seus fills ja són adolescents i ella pateix veient que la seva situació no millora. Alguna vegada s'ha plantejat tornar al seu país, però els seus fills no ho volen. «Ells han crescut a Arbúcies i tenen els seus afectes i els seus records en aquesta terra», manifesta compungida la Graciela.

Girona és, en l'àmbit de l'Estat, la segona província que concentra el major nombre d'immigrants. Constitueixen el 20,3 % del total dels gironins. De tots els municipis de les comarques gironines, el que té més es-

trangers empadronats és Castelló de Empúries, amb un 47,7 % d'immigrants. El segueix Salt, amb un 40,9 %. Catalunya i Madrid són les dues comunitats autònomes amb major quantitat de població immigrada. A Catalunya, el percentatge d'estrangers representa un 15,7 % respecte a la població autòctona.

El 2011, el nombre d'estrangers registrats a la província de Girona va ser de 161.666. D'aquesta xifra, 86.596 eren homes i 75.070 dones. Els homes representen el 53,56 % del total d'aquest col·lectiu, mentre que les dones formen el 46,44 % restant. La diferència s'explica perquè normalment el primer a emigrar és el cap de família i, després, quan ha trobat una certa seguretat en el país d'acollida, la resta de la família emprèn el viatge per reunir-se amb ell. «Primer va venir el meu home. A Romania ell treballava al camp, i uns amics nostres que vivien a Girona i ja portaven un temps treballant-hi el van cridar perquè hi havia feina».

L'atur. El cas de la Gabriela Grigoras

Gabriela Grigoras, romanesa, té 33 anys i des d'en fa deu que viu entre nosaltres. És una dona alegre, treballadora, molt discreta i delicada en el tracte. El 2002, Vasile Grigoras, el seu home, va deixar la seva terra perquè uns amics seus que treballaven en un càmping rural, ubicat en el Parc Natural del Montseny, li van dir que es necessitava mà d'obra. «El meu home i dos nois més van fer les maletes, i amb la promesa de feina van venir fins aquí. Van treballar sis mesos, però quan la tasca per a la qual van ser contractats es va acabar, es van haver de buscar la vida. Tornar a Romania no era una opció».

Un any després que en Vasile arribés a Girona, la Gabriela va venir a passar un mes de vacances amb ell. Durant aquell temps va aconseguir una feina per netejar en una casa, i es va sentir afortunada, perquè això li confirmava que en el seu nou destí podria conjugar treball i família. A Romania, la Gabriela treballava com a fornera i dependent. Quan el seu home va marxar en busca de feina, ella es va quedar sola amb en Gabriel, el seu fill de dos anys. «Durant aquelles vacances no el vaig poder portar per impediments legals del meu país, així que el vaig deixar amb la meua família».

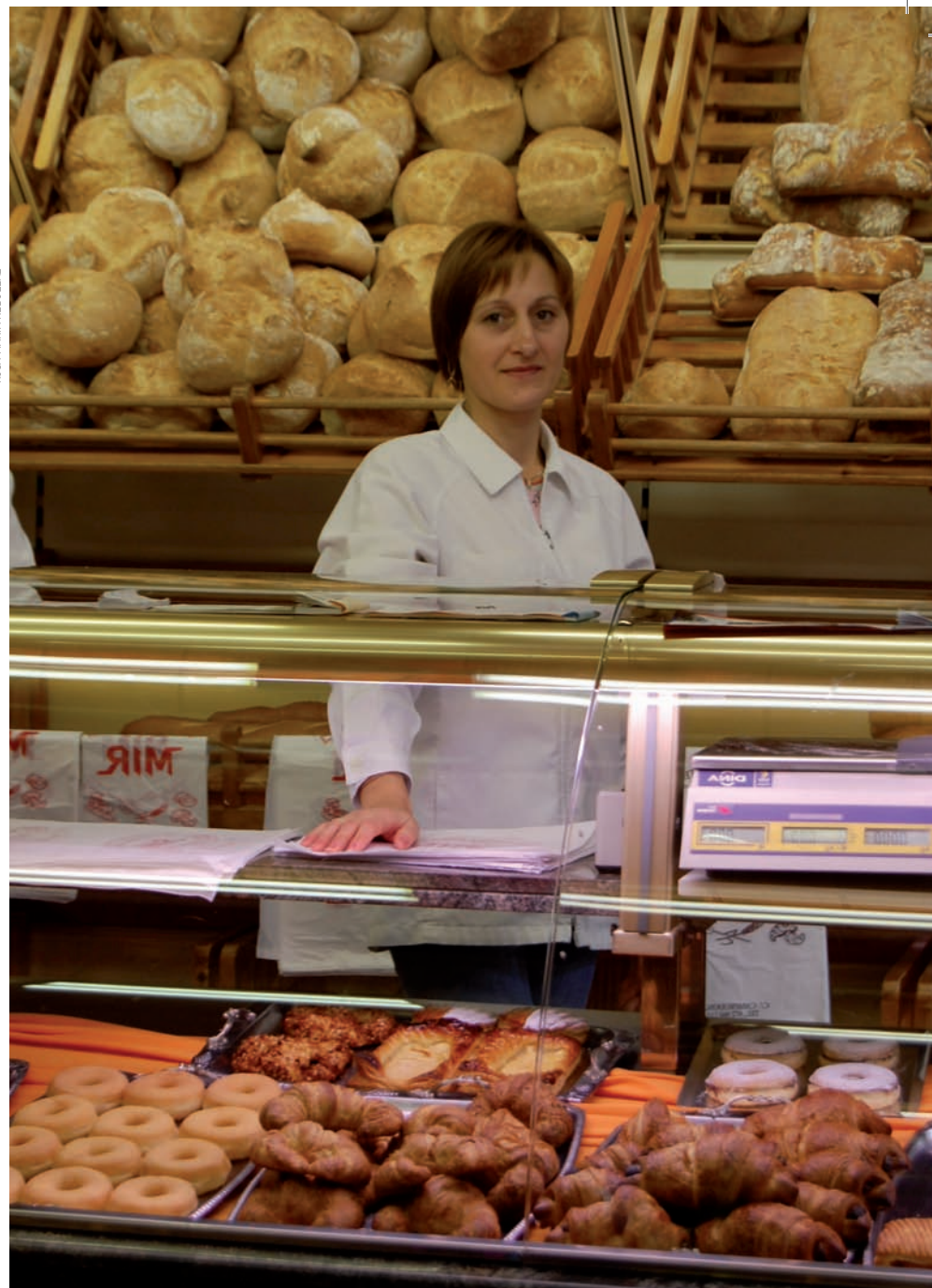
«Als meus fills, encara que el pare no pagués la pensió, no els faltava de res. Però ara no tinc feina. Vaig esgotar l'atur i no veig perspectives que la cosa s'arregli»

Les vacances d'un mes es van convertir en un any. Amb alguns estalvis a la butxaca, la Gabriela va tornar al seu país per recollir el seu fill, però aquest cop tampoc no va poder endur-se'l. «Les autoritats demanaven la presència i el consentiment del pare, així que vaig tornar jo sola i amb el cor encongit». La Gabriela i en Vasile van trigar dos anys a poder portar el seu fill amb ells. Les lleis romaneses eren molt estrictes a l'hora d'autoritzar la sortida dels nens del país. Durant la dècada dels noranta es van detectar cap a 10.000 casos de venda de menors a parelles estrangeres.

Tot i les lleis tan restrictives, segons la Gabriela encara hi ha molta corrupció. «Quan vas a fer qualsevol tràmit, gairebé tots els funcionaris esperen que els donis "uns diners", i són més exigents si saben que vens de fora, perquè es pensen que som rics». Ara en Gabriel té onze anys, i després d'haver viscut amb la seva àvia materna hi manté una relació molt especial. «Abans jo estava gelosa —manifesta la Gabriela—; parlant amb d'altres mares que també van deixar per un temps els seus fills, totes diuen que les criatures queden amb el cor dividit entre el seus pares i les persones que n'han tingut cura».

El 2006 la Gabriela va tornar a ser mare. Va tenir una nena que es diu Maria. «Estic molt contenta amb la meua filla, perquè en haver nascut a Catalunya també porta el meu cognom, i això m'agrada molt. Segons les lleis del meu país, els nens només porten el del pare. M'agradaria que en Gabriel també portés el meu cognom, però la llei és la llei». Tots dos nens van a l'escola. Tot i ser germans, però, han viscut aquesta experiència de forma diferent. «En Gabriel va anar a l'escola sense saber ni català ni castellà, però els va aprendre molt ràpid. La Maria, en canvi, ho ha tingut tot més fàcil».

Treballant com a dona de fer feines, la Gabriela cobrava per hores i tenia uns bons ingressos, però ella volia un contracte. «Netejant, feia deu hores al dia de dilluns a divendres, i els dissabtes en feia sis, però havia de pagar els autònoms, si estava de baixa no cobrava res i si em quedava sense feina no tenia l'atur. Per tot això, volia un contracte. A més, les dones de fer feines hem caigut en desgràcia. Amb tanta gent a l'atur ja no es necessita ningú que ajudi en les tasques de la casa». La Gabriela va acon-

seguir feina com a dependent en un forn. «Guanyava menys, però les prerrogatives socials ho compensaven».

Actualment la Gabriela és a l'atur. Se li va acabar el contracte el desembre passat. Per la seva banda, en Vasile, després de passar per diverses feines, va tornar a treballar al bosc. «Des de fa tres anys, el meu home treballa per a una empresa i ara estem esperant que li renovin el contracte. Jo cobro una ajuda de l'INEM, de 213 euros, perquè treballava mitja jornada. Si el meu home es quedés al carrer no podríem mantenir els nostres fills. Fins ara no els ha faltat de res, però no vull ni pensar què passaria si tots dos ens quedéssim sense feina. Vam

>> La Gabriela és una dona que va deixar el seu país, Romania, per seguir el seu marit a un país en què fa uns anys la feina no faltava. Ara la situació és una altra.

«Si el meu home es quedés al carrer no podríem mantenir els nostres fills. No vull ni pensar què passaria si tots dos ens quedéssim sense feina»

RICSA MARIA REBOLLAL

>> **Gabriela Grigoras.**

sortir de Romania per deixar la pobresa i la inestabilitat enrere. Ara tot és incert».

Malgrat la greu crisi econòmica per la qual travessem, la Gabriela no es planteja fer el viatge de retorn al seu país. «Els meus fills tenen millor vida aquí que la que jo vaig tenir a Romania. Aquí l'educació és bona. A més, tenim sanitat gratuïta i els meus nens creixen en un ambient sa. Al meu país la corrupció és generalitzada, i jo no vull que creixin veient això com a normal. Enyoro Romania. Hi tinc tota la família, però res no hi funciona. L'actual president ens demana que tornem. Diu que hi ha feina, però tot és mentida. No hi ha res».

Atreta per la crida de Traian Basescu, president de Romania, la Gabriela, acompanyada dels seus dos fills, va fer les maletes i va tornar al seu país l'any 2008. Nou mesos després tornava a ser a Catalunya. «Vaig creure'm els anuncis de feina de Basescu, però no vaig trobar res. Els horaris continuen essent jornades de gairebé 15 hores, i els sous són tan baixos com sempre. Tenia la il·lusió de tornar a la pàtria, de viure prop de la meua família, però al meu país la vida s'ha tornat molt cara, i encara que a casa entrin dos sous no es cobreixen les despeses».

A Romania, la setmana laboral és de 60 hores, però una dependent en pot arribar a treballar 75. «Moltes comencen a les 7 del matí i acaben a les 10 del vespre, amb una hora de descans per dinar, perquè els comerços no tanquen», explica la Gabriela. Segons

dades de l'Eurostat del 2012, a Romania el salari mínim interprofessional era de 157,26 euros. Tanmateix, una dependent podia arribar-ne a cobrar-ne 350. «Amb aquests sous no es pot viure. A més, hem de pagar per anar al metge i per l'educació, perquè l'escola pública tampoc no és bona. A més, amb aquells horaris mai no veuria els meu fills».

Segons l'*Informe del Mercat de Treball dels Estrangers a Girona*, elaborat pel servei públic de feina estatal, les xifres del 2011 indiquen que els immigrants arribats a les comarques gironines en els últims cinc anys han experimentat tres moments diferents. El primer va del 2007 al 2009, anys en què la població estrangera va arribar a incrementar-se en un 24,07 %; el segon va del 2009 al 2010, etapa en què la desacceleració del ritme de creixement és la tònica. La crisi econòmica provoca que durant aquest període «la població immigrada baixi un 1,23 %».

No obstant això, i malgrat que les xifres de l'INE publicades aquest any indiquen que el padró de estrangers s'ha reduït en 216.125 persones a tot Espanya i que, d'aquestes, 32.032 van marxar de Catalunya, a Girona la tendència ha estat diferent. Aquí els immigrants han continuat arribant. El gener del 2008 a les comarques de Girona hi havia 149.236 immigrants registrats. El gener del 2013, els estrangers empadronats són 160.028. Això significa que, en l'últim quinquenni, a Girona es van empadronar 10.792 immigrants més (3.426 comunitaris i 7.366 no comunitaris).

Dels immigrants comunitaris arribats a Girona, els que més han augmentat són els romanesos. Segons l'INE, el 2008 eren 12.236, i el 2013 són 15.618. Un dels factors que explicarien l'increment d'aquest col·lectiu seria una possible regularització de la seva situació legal. Des del 2007, Romania és un dels països integrants de la UE, i això podria haver empès els ciutadans d'aquesta nacionalitat a empadronar-se, per així reclamar els drets que els atorga la seva nova condició.

Per altra banda, la major quantitat de romanesos també hauria augmentat la seva presència a les comarques de Girona, a causa de l'efecte crida de familiars i amics. El 2008, la diferència entre homes i dones d'aquesta nacionalitat era més gran: 6.454 homes i 5.782 dones; el 2013 aquestes xifres són més igualades: 7.829 homes i 7.789 dones.

«Els meus fills tenen millor vida aquí que la que jo vaig tenir a Romania. Aquí l'educació és bona i els meus nens creixen en un ambient sa»

Construir una família, l'exemple d'en Mohamed

Entre els no comunitaris és majoria el col·lectiu de marroquins, com sempre ha passat. El 2008 eren 36.244, i aquest any 2013 són 40.200. Mohamed Ekehel és originari del Marroc, viu a Girona capital des de fa 14 anys i és part de l'estadística.

«Vaig viatjar a Girona a visitar uns parents que vivien aquí feia uns anys. Ells sempre em deien que aquí hi havia treball, així que un dia vaig decidir venir a veure'ls. Cinc dies després ja treballava a la construcció. Quan es va acabar la feina vaig tornar al meu país. Passats uns mesos, la meva família em va fer saber que hi havia una opció de feina al meu abast. Un altre cop feia maletes i empenia viatge cap a Girona, aquesta vegada amb un contracte sota el braç». En Mohamed va treballar durant vuit anys a la construcció, per a diferents empreses. I entre el salari declarat i aquell que només es diu en «secret de confessió», guanyava entre 1.500 i 2.000 euros al mes.

A Girona, en Mohamed va fundar família. «La meua dona també és marroquina, però la vaig conèixer aquí. Ella treballava en un supermercat al qual jo solia anar a comprar». Entre tetrabricks de llet i productes de neteja, l'amor va néixer, i ara són marit i muller, amb dos fills. En Mohamed va treballar fins al 2007, va estar a l'atur fins al 2010, i aquell any va ser contractat per l'Ajuntament de Girona durant sis mesos. El maig del 2011 va esgotar la prestació d'atur i va passar a cobrar l'ajuda familiar de l'INEM, de 426 euros. Actualment li han concedit el PYRMI, també de 426 euros, però només en cobra 273.

La reducció de la prestació ve del fet que la seva dona, també a l'atur des del 2008, va cobrar durant tres mesos l'ajuda familiar de 426 euros. En Mohamed i la seva família viuen amb aquest subsidi retallat, però sobretot subsisteixen gràcies a l'ajuda dels serveis socials i la dels seus familiars. «El menjar ens el dona el Centre d'Aliments de Girona, i els serveis socials i Càritas m'ajuden amb el lloguer del pis i amb els serveis». Llet, ous, pasta, llegums, iogurt i galetes no falten a casa d'en Mohamed. «Les fruites i verdures ens les donen a l'estiu. Abans també ens donaven carn i peix, però ara amb la crisi ja no».

ROSA MARIA REBOLLAL

La filla d'en Mohamed, la Sondouss, té set anys, i ja sap que a casa passen per dificultats. «Moltes vegades em diu: "Papa, a casa falten joguines, però no pateixis, ja me les compraràs"». En Mohamed demana feina. «Sóc fort, jove i vull treballar per mantenir dignament la meua família». En Mohamed pateix, perquè no pot pagar ni les excursions escolars. «"Papa, no passa res", em diu la meua filla. Ella està creixent amb moltes carències i això em fa mal, però ho passo pitjor amb en Walid, el meu fill petit. Té quatre anys, ho demana tot i sempre li he de dir que no podem comprar res».

>> En Mohamed manté la seva família gràcies a les ajudes que rep. Malgrat això, se sent frustrat: aquest no és l'escenari que desitja.

En Mohamed demana feina. «Sóc fort, jove i vull treballar per mantenir dignament la meua família»

Malgrat tot, en Mohamed no vol tornar al seu país. Ell, com la Gabriela, també continua a Girona, perquè aquí els seus fills tenen educació i sanitat garantides. «Els meus fills creixen amb més oportunitats en un país europeu. Voldria marxar a França a provar sort, però no puc. No tinc la nacionalitat espanyola i no puc estar més de sis mesos seguits fora del país. El novembre del 2012 vaig demanar cita per fer el tràmit i em van donar hora per al desembre del 2013. És que ara tothom vol ser espanyol, perquè així et pots moure en llibertat. Abans mai no havia vist la necessitat d'aquest tràmit. Aquí ho tenia tot. Ara ja no».

Però no tot són penúries per a en Mohamed. La situació per la qual passa també li ha ensenyat que encara hi ha gent solidària. Des de fa uns mesos li van deixar un tros de terra, i ara té un hort. «Un home gran, conegut d'una amiga de la meua dona, tenia un terreny abandonat i el volia netejar. Aquesta noia li va parlar de mi, de la meua situació, dels meus fills. I aquest senyor, a canvi de mantenir-li les terres netes, em deixa treure'n profit. Fer de pagès m'ajuda a relaxar-me. No tinc maquinària i treballo amb les mans, però estic content. Ara tinc fruites i verdures i em satisfà veure que el meu esforç serveix per alimentar-nos».

Durant el 2011, els contractes a estrangers a Girona van ser el 28,72 % del total de

la contractació provincial. Des del 2008, any de l'enduriment de la crisi econòmica, fins a finals del 2011, el 7,57 % dels immigrants residents a Girona van perdre la seva feina. Aquestes xifres són extrems de l'*Informe del Mercat del Treball a Girona*, elaborat el 2012 per l'Observatori de les Ocupacions del Servei Públic de Feina Estatal. Els informes d'aquesta oficina també revelen que, des del 2008, més del 60 % dels contractes fets a estrangers són contractes temporals, i amb una durada de menys de 12 mesos.

Giorgiana Bona, amor comunitari

Durant el 2013 aquesta situació no ha millorat. Segons l'EPA (Enquesta de Població Activa), l'índex d'atur entre la població immigrada a les comarques gironines és del 30 %, el doble de l'índex de l'atur entre la població autòctona, que se situa entre el 14 i el 15 %. Entre els immigrants que han perdut la feina trobem la Giorgiana Bona. Temps era temps una jove es va enamorar d'un noi. Fins aquí, tot normal. Un mes després de conèixer-se feien plans per viure junts, i l'aventura va començar. La Giorgiana ara té 25 anys i va arribar a Arbúcies quan en tenia 18. «Al meu país, Romania, vaig conèixer un noi —també romanès— que vivia i treballava a Catalunya. Me'n vaig enamorar. Jo era molt joveneta i ell prometia cuidar-me».

Aquesta intempestiva relació va ser ben bé com allò que la gana s'ajunta amb les ganes de menjar. La Giorgiana vivia amb la seva família adoptiva, un matrimoni sense fills que eren els caps de sa mare. Tot va venir del dia en què aquest matrimoni va ser testimoni de com la seva empleada apallissava les seves dues filles: la Giorgiana i la seva germana bessona. Des d'aleshores, la parella es va fer càrrec de les adolescents. «La meua germana no va aguantar les normes i va tornar a casa. La mare era alcohòlica i nosaltres estàvem acostumades a fer la nostra. Jo vaig aguantar perquè no volia continuar essent maltractada, però quan va aparèixer el meu "príncep blau" vaig marxar amb ell».

Tres mesos després d'arribar a Arbúcies a la jove li va caure la bena dels ulls. El seu xicot tenia dona i fills, i ella només havia estat un divertiment. «En un moment em vaig

>> **Mohamed Ekehel.**

ROSA MARIA REBOLLA

**Però no tot són penúries per a en Mohamed.
La situació per la qual passa també li ha ensenyat
que encara hi ha gent solidària**

veure sola, en un país estrany i sense feina per mantenir-me». Una família romanesa va acollir la Giorgiana a casa seva i li va trobar feina en una pastisseria, on l'any 2006 li pagaven l'hora a 3 euros, sense seguretat social ni cap altre benefici. Per la mateixa feina un nacional cobrava entre 6 i 7 euros, i a més havia d'estar assegurat per la part proporcional del temps que laborava.

«Treballava per tenir diners per tornar al meu país, però un altre cop l'amor em va retenir. Vaig conèixer en Xavi, me'n vaig enamorar i quan vaig tenir diners per al bitllet d'avió vaig anar de visita a Romania». Un cop al seu país, la família no volia que la Giorgiana tornés a Catalunya. «Em van tancar a casa. En Xavi i jo continuàvem la relació per telèfon. Ell em va enviar un missatge en què em deia que sempre m'estimaria. Així que em vaig escapar i vaig tornar a Arbúcies. Des de llavors vivim junts. Ara ens volem casar. Ja tinc el vestit, però la paperassa, tant del meu país com de l'Església d'aquí, ho ha impedit».

Un cop a Arbúcies, la Giorgiana va trobar feina de seguida. Va treballar quatre anys en un supermercat. Cobrava 600 euros

al mes i tenia una jornada de 30 hores a la setmana. Després l'empresa va fer ajustos i li van reduir la feina a 20 hores cobrant 395 euros. Però la Giorgiana, a part de la reducció del sou, també va patir discriminació. «La gent d'aquí perd la feina i no veu bé que un estranger la conservi. Un dia estava fent de caixa, va venir una dona i em va dir: "les romaneses ens traïeu la feina i els homes, i després marxeu". Un altre dia un home gran em va dir si volia fer-li de "dama de companyia"».

Aquest cap d'any, després de quatre anys, la Giorgiana va anar a visitar la família i es va trobar amb una proposició que ha fet que la parella canviï el seu lloc de residència. «Els meus pares adoptius són grans i volen jubilar-se. Tenen un hotel petit, i em van dir si en Xavi i jo volíem fer-nos càrrec del negoci. Vaig consultar-ho amb ell i va dir que sí». En Xavi treballava en una fàbrica de autocars d'Arbúcies, en qualitat d'autònom. Guanyava 1.300 euros al mes, però amb els descomptes només arribava als 1.000. «Amb el que cobro de l'atur i el sou d'en Xavi no podem viure. Entre pis, serveis i menjar, no arribem a fi de mes».

>> Molt jove, la Giorgiana va deixar el seu país impulsada per una il·lusió, però el príncep blau no va trigar a convertir-se en granota.

Als tres mesos d'arribar a Arbúcies, a la Giorgiana li va caure la bena dels ulls. El seu xicot tenia dona i fills, i ella només havia estat un divertiment

LEONOR PEREZ DURANO

>> Giorgia Bona.

Les esperances que la Giorgia ha posat en el futur que se'ls obre al seu país són compartides per en Xavi. «Tal com estan les coses per aquí, allà treballarem tots dos i ens esforçarem per una empresa nostra. Tenim moltes idees i molta il·lusió. Romania és una terra diferent, amb un idioma i uns costums que no són els meus, però la Giorgia bé es va adaptar a la forma de ser catalana. Ara sóc jo qui ha d'intentar entrar en el seu món, i vull fer-ho perquè ella s'ho val. El problema —diu rient en Xavi— és que ella es vol casar, i a Romania una boda és una cosa molt seriosa. Primer et cases, després et segresten la núvia i, per acabar, la meua mare hauria de ballar a la festa amb una gallina a les mans».

En veure la meua cara de sorpresa, la Giorgia hi fica cullerada i ho explica tot. «Quan et cases, las amigues et segresten. Després truquen al nuvi per demanar-li un rescat: tabac, licor, el que se'ls acudeixi... El nuvi porta el rescat i elles demanen més coses, capricis que el nuvi ha de satisfer si vol recuperar la dona. Després d'això tornem a la festa, que pot durar un dia o tot un cap de setmana. Un cop al banquet, la mare del nuvi balla amb una gallina cuïta. Els convidats van oferint-li diners i ella dóna la gallina a qui n'ofereixi més. El guanyador s'ha de menjar la gallina durant la festa, i els diners són per als nuvis».

El gener passat, la parella va complir el seu objectiu: van marxar cap a Romania. La Giorgia va estar molt contenta. La feina amb la família era bona: casa, menjar i un sou no els faltaven. Malgrat això i les ganes, en Xavi no va saber trobar el seu lloc; tota la il·lusió posada en la partida no va arrelar en aquell territori tan llunyà, i amb les primeres calors d'estiu —un altre cop «buscant niu»— la parella va tornar a Arbúcies. Uns mesos després tots dos van trobar feina, però lamentablement la pragmàtica realitat de la crisi va contaminar la seva relació: alguna cosa es va trencar a Romania, i ara cadascun vola pel seu compte i risc.

Segons l'Observatori de les Ocupacions del Servei Públic de Feina Estatal, el 88,37 % d'estrangers residents a Girona són persones sense cap preparació, o amb estudis de baixa qualificació, o que tan sols han arribat a assolir l'ESO. Només l'11,63 % d'immigrants contractats tenen el batxillerat fet.

No obstant això, sempre hi ha excepcions. En Ricardo Alaniz i en Víctor Trochi són dos argentins titulats que treballen a Girona exercint les seves carreres. El primer és dentista i el segon és un xef conegut en el gremi per haver guanyat la preuada estrella Michelin per a dos dels restaurants en què ha treballat.

Ricardo Alaniz, el dentista de Sant Joan

En Ricardo Alaniz viu a Sant Joan de les Abadesses des de fa 21 anys. Va néixer a Bariloche, ciutat de la província de Río Negro, a l'Argentina, d'on va sortir als 17 anys per estudiar odontologia. El 1986 entrà a Espanya per Màlaga, i després va tornar al seu país. Però la seva joventut i les ganes de fer coses el van empènyer a reprendre el vol. Així, el 1989 el dentista tornà per instal·lar-se definitivament a Espanya. «Aquest país m'atreia, i després d'analitzar el mercat vaig escollir Sant Joan, perquè m'oferia excel·lents perspectives professionals».

Durant més de dues dècades Alaniz va ser l'únic dentista del poble i dels voltants. «Poder exercir la meua professió en un país estranger, ser en aquell moment l'únic odontòleg de la zona i trobar-me en un entorn agradable: tot això va fer pes a l'hora de decidir quin era el lloc on estaria més bé en aquestes terres», manifesta el dentista. També diu que mai no s'ha sentit discriminat per la seva condició d'estranger. «Si hagués estat així, estic segur que hauria retornat al meu país, però vaig ser afortunat. Aquí sempre m'han tractat bé i amb respecte, com a qual-sevol habitant del poble. Suposo que també té a veure amb el fet que sóc qui remena la boca a tots els que tracto diàriament».

Fa més d'una dècada, Alaniz va salvar-se del *corralito* argentí, però no ha pogut evitar la crisi de l'estat del benestar. «Quan vaig començar a exercir aquí eren bons temps. És ara que tot es complica. En aquell moment, i fins fa un temps, les condicions laborals eren bones, però lamentablement tot s'ha torçat per a tothom». El *corralito* va congelar tots els comptes bancaris a l'Argentina. La mesura, presa l'any 2001, volia evitar la fuga de capitals, en vista de la forta recessió que afrontava aquell país. El *corralito* va causar l'onada d'emigració argentina més important produïda fins avui.

Fa més d'una dècada, Alaniz va salvar-se del *corralito* argentí, però no ha pogut evitar la crisi de l'estat del benestar. Ara tot es complica

>> Més conegut com «el dentista de Sant Joan», en Ricardo viu al Pirineu, que li recorda la seva natal Bariloche.

JAUME DIAZ

Segons el dentista, la solvència i la seguretat han desaparegut. «La situació econòmica actual d'Espanya és adversa, el futur és incert i tots n'estem afectats. Molta gent es troba sense feina, així que han de donar prioritat a les despeses indispensables. I els serveis odontològics, si no hi ha dolor pel mig, no són considerats necessaris. Els tractaments requerits han canviat, i ara només fan les coses urgents. Jo estic acostumat a treballar molt, i gràcies a això tinc tot el que tinc ara, però dubto que els meu fills —ni amb el doble d'esforç— puguin plantejar-se un ritme de vida “interessant”, almenys aquí, en la seva pàtria, i això és lamentable».

Adaptar-se a viure al Pirineu gironí no li va costar gaire, potser perquè la seva ciutat natal és un lloc en què també regna el fred. Bariloche és la segona destinació del món per a la pràctica de l'esquí. «Em vaig integrar sense cap problema a Sant Joan de les Abadesses. El més complicat va ser el tema afectiu, deixar la terra, la família i els amics». Ara Alaniz sent que va emigrar a dos països diferents. «Quan vaig arribar aquí, tot funcionava, hi havia treball, els guanys corresponien a l'esforç, els polítics governaven a favor del poble, els bancs no permetien l'endeutament indiscriminat. Tot això se n'ha anat en orris per l'especulació immobiliària i per la manca de regulació financera i bancària».

Ricardo Alaniz té dos fills catalans i ja no es planteja tornar a viure a Bariloche, ni a cap lloc que no sigui on viu ara. «Estimo la meua ciutat, és molt bonica. Estimo el meu país, és meravellós. Però després de dues dècades a fora tot em resulta diferent, estrany. Ja estic acostumat a la manera de fer d'aquí. És en aquesta terra on em vaig fer adult. A més, Girona és una província maca, molt completa, amb un paisatge preciós que va des de la Mediterrània als Pirineus. Té platja, neu, una història i cultura molt importants, i també una gastronomia boníssima. Què més es pot demanar del lloc on vius?».

Víctor Trochi, **de la parrillada al xup-xup**

Víctor Trochi també se sent afortunat. És un jove cuiner que s'està fent un nom a Catalunya, i més pròpiament a la comarca de Girona. El 2012, el restaurant per al qual treballa va ser guardonat amb una estrella Michelin gràcies a la seva habilitat i *savoir faire*. «Als 18 anys, al meu país —l'Argentina— jo ja era cap de cuina. I és que estar als fogons és la meua passió. Amb 26 anys vaig venir a Europa a perfeccionar-me. D'aquest continent m'interessava sobretot Espanya perquè, en el terreny gastronòmic, estava guanyant la partida a França». Però la seva arribada a Girona va tenir diverses escales.

«Poder exercir la meua professió en un país estranger i ser en aquell moment l'únic odontòleg de la zona va pesar a l'hora de decidir quin era el meu lloc»

ARIU FAMILIAR

>> Víctor Trochi.
*Remenant les cassoles,
cada dia es va fent
camí cap a l'èxit.*

En Víctor, via Buenos Aires, va entrar a Espanya l'any 2000, i la primera parada va ser el País Basc. Allà va anar a fer una estada amb Martín Berasategui. «No cobrava res però l'experiència s'ho valia. Vaig aprendre moltíssim i amb un dels millors. Del 2001 fins al 2002 vaig treballar al restaurant Eskina, de Marbella. Allà vaig fer una mica de caixa. La següent parada va ser una altra estada, aquesta vegada al Bulli Hotel, de Sevilla. La cuina era portada per Ferran Adrià. Allà vaig continuar l'aprenentatge. «Acabats els diners vaig anar a córrer món en busca d'un espai per a mi».

L'any 2005 en Víctor va anar a provar sort a Londres. «Allà vaig tornar a ser un indocumentat, però aquesta vegada en anglès, i era més complicat perquè no dominava l'idioma, així que vaig preferir continuar indocumentat a Espanya. Aquí almenys entenia tot el que em deien. Per altra banda, els anglesos tenen una manera molt diferent de ser. Com a llatinoamericà no tinc res a veure amb ells. A la península tot era més fàcil, i a més aquí ja tenia una xarxa d'amics, així que vaig tornar a la que vaig poder». En Víctor va fer bé de tornar. El temps va posar les coses al seu lloc i ell va saber obrir-se camí.

Després de l'aventura anglesa, en Víctor va tornar a l'Eskina de Marbella. Però tot i les estades i les feines, la seva «il·legalitat» perdurava. A Marbella va treballar del 2007 al 2009. El primer any d'haver tornat a aquesta ciutat —el novembre del 2007— va aconseguir per a l'Eskina una estrella de la prestigiosa guia gastronòmica Michelin. Dos anys després era cridat pel Bulli Hotel, de Sevilla. El volien entre les seves files, «però aquesta vegada em contractaven i em feien els papers com a treballador. Què més podia demanar?». En Víctor començava a veure la llum.

Finalment, després de molt voltar, el 2010 en Víctor arribà a Girona. L'artífex del viatge a les nostres contrades va ser el seu cunyat. «La meua dona és de Tordera, i el meu cunyat va celebrar el seu casament al restaurant Les Magnòlies, d'Arbúcies. Tot coordinant el banquet, el meu nom va sortir en la conversa amb l'amo del local, i es va interessar per mi. Just en aquell moment buscava algú que pogués revolucionar la seva cuina. Aquesta renovació i canvi eren perfectes per a mi, perquè això em propor-

cionava llibertat d'acció. Per altra banda, si acceptava la feina, la meua dona podria estar vora de la seva família».

En Víctor venia d'una cuina molt diferent i més «urbanita». A Arbúcies es va trobar que la gent no entenia el concepte de les seves creacions. El que feia era massa innovador. Per als seus nous clients, el cuiner cometia sacrilegi. «Als dos mesos de estar a Arbúcies vaig haver de fer una ruta per nodrir-me del que es feia als restaurants catalans, i vaig adonar-me que havia de fer una cuina amb suc, gustosa, saborosa. Vaig aprendre que el menjar català, gràcies a la seva excel·lent matèria primera, no necessita gaires revestiments. És bo intrínsecament i està fet per paladejar-lo, per gaudir-lo».

Víctor Trochi, com a conseqüència de l'adaptació al país que l'acull, és respectuós amb el que s'ha trobat. «A tot arreu on he treballat he fet menjar regional. La meua cuina s'adapta al lloc on sóc. A Arbúcies em va costar que entenguessin el que faig. Ara ja em coneixen, i saben que accepto les demandes dels comensals, però que hi he d'afegir el meu toc. Jo sóc un artista, i he d'expressar-me. Per exemple, faig el cap i pota amb un punt de *wasabi*, salsa tradicional japonesa». D'això en podríem dir mes-tissatge en tota regla. «A la gent li va sobtar la innovació, però un cop acostumats els va agradar», manifesta el cuiner.

Aquest argentí que remena les cassoles també és guanyador d'un altre important guardó internacional. El 2011, Trochi va guanyar el The Best Restaurant Dessert. Li van donar aquest premi gràcies a dues creacions seves: el gintònic amb matisos cítrics i herbacis, i el plàtan rostit amb pèsols, infusió de croissant i crema gelada de cafèina Nespresso. «Aquestes postres les vaig tenir a la carta del restaurant, però sempre canvio, i és que només durant el 2012, entre plats i postres, vaig crear dues-centes receptes. M'agrada innovar i no puc aturar-me, perquè el que jo no faci ho por fer un altre. I no m'ho puc permetre».

Amb la crisi, tots els sectors que tenen a veure amb l'oci i la diversió han experimentat una forta davallada, i la restauració no n'ha estat l'excepció. «Malgrat el mal moment pel qual travessa el país jo no tornaria a viure a l'Argentina, encara que ara estigui catalogada com un dels països emergents més sòlids. La

«A tot arreu on he treballat, he elaborat cuina local. Els meus plats s'adapten al lloc on sóc. A Arbúcies em va costar que entenguessin el que faig»

meva carrera aquí i ara té bones perspectives. Que la gent i el gremi et reconegui la feina que fas és molt important. Encara tinc molt de camp per córrer i en aquest moment sóc en el país adequat per fer-ho. Cada dia aprenc i experimento més coses, i és això el que necessito per créixer professionalment».

Més que xifres

A Girona, exceptuant les exportacions — que es mantenen estables— tots els altres sectors productius són presa del pessimisme, i més a partir de la segona meitat del 2011, quan es va iniciar un nou procés de desacceleració econòmica que ha fet que una de les frases més pronunciades continuï essent «la cosa no millora». Els empresaris gironins més optimistes són els del sector del turisme, que, segons dades de l'INE, «ha recuperat els nivells que tenia abans de la crisi. En contrapartida, la indústria, la construcció i els serveis mantenen la seva valoració més negativa».

És en aquest punt que la realitat fereix frontalment la immigració. Segons l'INE, la majoria d'estrangers que viuen a les comarques de Girona estaven contractats en els tres sectors més perjudicats i, en conseqüència, en esclatar la crisi van ser un dels col·lectius més afectats. A més, molts treballaven sense contracte, o ho feien amb contractes temporals, raó per la qual són els debils peons en un joc d'escacs que s'enfonsa per la manca d'estratègies adequades. Les males previsions de futur han fet que el nombre d'immigrants hagi experimentat un descens, però no a tot arreu.

Des del començament de la crisi, el flux d'immigrants que trien Espanya com a destinació ha minvat. Per altra banda, cada dia en marxen força estrangers que ja hi eren establerts. I és que la immigració té un marcat caràcter laboral. La quantitat de població estrangera depèn directament de la necessitat de la mà d'obra que requereix un país. I 6.200.000 llocs de feina destruïts són un potent factor en contra de la seva permanència. Des del 2010 fins al 2012, a les terres de Girona, 626 immigrants s'han acollit al retorn voluntari al seu país.

El 2008, el Govern va crear la Llei del retorn voluntari amb l'objectiu, segons assenyala el document, d'«evitar grans bosses d'immigrants». A la vegada, les xifres

de l'atur semblaven menys dolentes. La llei contempla que els estrangers puguin demanar que la prestació per desocupació els sigui abonada en dues parts, a canvi de marxar al seu país i de comprometre's a no tornar a Espanya almenys durant tres anys. No obstant això, qui es vulgui acollir al «benefici» primer ha de passar molts de filtres. La mesura va ser molt criticada per alguns col·lectius, en considerar-la racista i discriminatòria.

A Girona, segons l'INE, entre el 2008 i el 2013, el col·lectiu d'immigrants que més ha optat per l'opció de marxar és el format pels argentins, 1.773 en total. En segon lloc hi ha els equatorians, 1.109; i els segueixen els uruguaians, amb 1.035 nacionals. Entre els que van arribar amb més quantitat, després dels marroquins, hi ha els hondurenys. El 2008 eren 5.461 i ara són 8.098; també han augmentat els indis, que el 2008 eren 3.558, i ara són 4.869. El moviment poblacional té a veure amb l'obtenció de feina. Així amb la situació actual, no només marxen els forasters, sinó que també ho fan —i en gran nombre— els nacionals. Però això ja és motiu d'un altre reportatge.

Leonor Pérez Durand
és periodista.

>> El 2011, Trochi va guanyar el The Best Restaurant Dessert.

Segons l'INE, la majoria d'estrangers a les comarques de Girona estaven contractats en els tres sectors que han resultat més perjudicats per la crisi